

Na osnovu člana 64. Zakona o tržištu hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata (Sl. glasnik RS br. 47/2006) i članova 6. i 7. Pravilnika o sadržini i načinu izveštavanja javnih društava i obaveštavanja o posedovanju akcija sa pravom glasa (Sl. glasnik RS br. 100/06 i 116/06), Energoprojekt Holding a.d. iz Novog Beograda, Bulevar M. Pupina 12 (matični broj 07023014, delatnost 74150 Holding poslovi) objavljuje:

IZVEŠTAJ O BITNOM DOGAĐAJU
(REDEFINISANJE KORPORATIVNE STRUKTURE SISTEMA ENERGOPROJEKT
- REVIDOVAN DINAMIČKI PLAN REALIZACIJE)

Upravni odbor Energoprojekt Holding a.d. je na svojoj 16. sednici održanoj 26.05.2010. godine usvojio revidovan dinamički plan projekta »Redefinisanje korporativne strukture sistema Energoprojekt«, a na predlog Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. i Generalnog direktora sa 29. sednice Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. održane dana 19. i 25.05.2010. godine koji glasi:

"Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d. je razmotrio aktuelno stanje projekta "Redefinisanje korporativne strukture sistema Energoprojekt", polazeći od:

- odluke Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. sa 4. sednice od 3.11.2009. godine (tačka 3) i odluke Upravnog odbora Energoprojekt Holding a.d. sa 7. sednice od 18.11.2009. (tačka 2), kojima je postupak započet.
- aktivnosti koje su u toku (procena vrednosti zavisnih društava radi utvrđivanja vrednosti srazmere zamene akcija za potrebe statusnih promena, izrada nacrtu ugovora o spajanju uz pripajanje i zajedničkih izveštaja upravnih odbora društava koja se spajaju itd);
- određenih otvorenih pitanja u dosadašnjem toku postupka (rezultati procena vrednosti zavisnih društava radi utvrđivanja vrednosti srazmere zamena akcija za potrebe statusnih promena, potencijalna prodaja državnog paketa akcija strateškom partneru itd);
- aktuelnih aspekata svetske ekonomske krize;
- aktuelnog statusa i referenci/perspektiva sistema Energoprojekt.

Projekat "Redefinisanje korporativne strukture sistema Energoprojekt" pokrenut je u svetlu programa razvoja sistema Energoprojekt, a u aktuelnim uslovima svetske - ekonomske krize. Projekat predstavlja suštinsku meru antikriznog upravljanja i rukovođenja radi stvaranja preduslova za poslovanje u ambijentu ekonomske krize, prevazilaženju njenih negativnih uticaja i stvaranju preduslova za rast u periodu nakon krize.

Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d. je analizirao aspekte nastanka svetske ekonomske krize, njene aktuelne manifestacije i uticaje na uslove poslovanja sistema Energoprojekt, kao i poziciju sistema Energoprojekt u zavisnosti od statusa korporativne strukture Sistema u sadašnjem i budućem periodu, a prema sledećem:

Svetska ekonomska kriza i uslovi poslovanja sistema Energoprojekt

Tekuća svetska ekonomska kriza ima strukturni karakter i posledičnu recesiju i kao takva se negativno odražava na uslove u kojima sistem Energoprojekt posluje.

Istorijski aspekti nastanka krize

Krize u svetskom ekonomskom i društvenom sistemu imaju cikličan karakter, pa je takav i njihov uticaj na sveobuhvatne uslove poslovanja kompanija, uključujući i Energoprojekt. Krajem 1960-tih i početkom 1970-tih godina u svetskom društvenom sistemu su se odigrali značajni događaji i to je period koji je označio pad dva normalna ciklusa savremenog svetskog ekonomskog i političkog sistema – ciklusa hegemonije i opšteg ekonomskog ciklusa i otpočinjanje procesa koji nazivamo »neoliberalna globalizacija«. To je period u kome je Energoprojekt započeo svoju uspešnu poslovnu ekspanziju u inostranstvu.

Takvoj ekspanziji Energoprojekta su pogodovali tadašnji politički položaj SFRJ, uslovi i događaji posle prve energetske krize 1973. godine i ukidanja »zlatnog standarda« (dolarov ekvivalent u zlatu), kada se uspostavlja trend prelaska sa stvaranja profita iz proizvodnje, na stvaranje profita iz finansijskih spekulacija. Osnovni mehanizam tih spekulacija se sastojao u povećanju potrošnje pomoću kreditiranja, od čega je Energoprojekt imao značajne koristi poslujući u zemljama trećeg sveta koje su se zaduživale na međunarodnom tržištu kapitala i finansirale objekte koje je Energoprojekt gradio.

Kroz vreme nastajali su i izduvavali se mehuri eksplozivnog rasta – počevši od nacionalnog duga država »trećeg sveta« 70-tih godina (zemlje u razvoju/nesvrstane u kojima je tada Energoprojekt ostvarivao značajne poslovne rezultate), preko »prljavih« obligacija krupnih korporacija 80-tih godina, potrošačke zaduženosti 90-tih godina, spoljnog duga američke vlade u eri Buša, zaključno sa aktuelnim poslednjim mehurom – dotacije bankama, masovna emisija dolara i intervencije država u podršci ekonomski značajnim poslovnim subjektima - kada je već proglašen nastanak svetske ekonomske krize. To je okruženje u kome Energoprojekt sada posluje.

Aspekti globalnog i lokalnog okruženja u kojima poslujemo

Dvadeseti vek je civilizacija započela sa 1,7 milijardi stanovnika, a danas već postoji 6,7 milijardi stanovnika. Antropološko opterećenje i ograničeni resursi (hrana, voda, nafta, gas, uglj) su izazovi koji dodatno zaoštavaju aktuelnu ekonomsku krizu.

Sada je već kao aksiom postavljeno, da je rešavanje aktuelne svetske ekonomske krize jedino moguće kroz nova tehničko-tehnološka dostignuća i inovacije - **ekonomija znanja**, osvajanje novih obnovljivih energetske izvora - **energetika** i rešavanje ekoloških izazova vezanih za prekomernu eksploataciju resursa - **ekologija**. Navedene oblasti predstavljaju globalne izazove i okruženje Srbije i samim tim diktiraju uslove u kojima posluje Energoprojekt, odnosno opredeljuju strategiju njegovog daljeg nastupa.

Pored toga, specifične (unutrašnje) izazove Srbije čine i slabo razvijena **infrastruktura** i oblast **socijalne politike**.

Upravo iz navedenih pet oblasti: **infrastruktura, ekonomija znanja, socijalna politika, energetika i ekologija** se sastoji dokument »Plan razvoja Srbije do 2020. godine« za koji je

najavljeno da će biti izrađen do sredine 2010. godine i koji će biti urađen po ugledu na plan Evropske unije »Evropa 2020.«. Kada bude objavljen, takav dokument biće značajna podloga za finaliziranje novog srednjoročnog plana rada i razvoja sistema Energoprojekt čija je izrada u toku.

Smanjena potrošnja, zaoštrena konkurencija globalne ekonomije i nedostatak investicija doveli su do masovne primene strategije niskih cena i niskih troškova (uključujući i plate zaposlenih) u poslovanju kompanija, a »neoliberalna globalizacija« je dovela do otvorenosti nacionalnog tržišta i povećanja konkurencije (često nelojalne), što se sve zajedno negativno odražava na uslove u kojima posluje Energoprojekt (u zemlji i inostranstvu).

Korporativna struktura sistema Energoprojekt i njeno redefinisanje

Do sredine XX veka smatralo se da je korporativna struktura određena kod osnivanja firme i fiksirana za svagda. Današnja teorija i praksa smatraju da je korporativna struktura živi organizam koji se prilagođava misiji, viziji i strategiji korporacije, geopolitičkim uslovima, uslovima na tržištu roba i usluga koje korporacija nudi, kao i uslovima na tržištu rada i kapitala, i to kontinualno. Redefinisanje korporativne strukture je prestalo da bude projekat koji ima početak i kraj, već je postalo proces koji se neprekidno odvija različitim intenzitetom.

U sadašnjim uslovima krize pred menadžmentom i upravom svake multinacionalne kompanije, pa i sistema Energoprojekt, je veliki izazov da odabere odgovarajuću strategiju i korporativnu strukturu, kojom će se povećati ekonomska bezbednost korporacije, očuvati kapital i profitabilnost, obezbediti sinergija i dalji rast sistema Energoprojekt i očuvati radna mesta zaposlenih.

Konkretno, razmatrajući korporativnu strukturu sistema Energoprojekt imamo dva moguća rešenja – zadržavanje postojećeg stanja i integraciju sadašnjih zavisnih društava.

a) Zadržavanje postojeće korporativne strukture (matična kompanija Energoprojekt Holding a.d. i osam zavisnih a.d.)

Zadržavanje postojeće korporativne strukture kao skupa usitnjenih entiteta, odnosno zavisnih akcionarskih društava, zbog jake konkurencije, niskih cena i cikličnih kriznih talasa u delatnostima, dovešće do potrebe za unakrsnim subvencionisanjem kao i kreditnih opterećenja. Na kratak rok, ovo ima za posledicu preveliko finansijsko opterećenje Sistema i opasnost od kolapsa pojedinih entiteta-zavisnih društava, odnosno gubljenje pojedinih delatnosti, pa i tržišta.

Trenutno je kriza izražena u oblasti visokogradnje, dok se u bliskoj budućnosti može očekivati da se talas krize preseli delimično i u oblast niskogradnje. Očekivano seljenje talasa krize u oblast niskogradnje biće uzrokovano oštrom konkurencijom i zahtevom za niskim proizvodnim cenama, kao i teškoćama vezanim za finansiranje zbog budžetskih deficita velikog broja zemalja u kojima se posluje i sve težeg obezbeđivanja finansiranja iz međunarodnih izvora.

Istovremeno nedostatak nafte i visoka cena tog energenta usmeriće investicije ka železničkoj infrastrukturi i saobraćaju kao i elektro energetici (uključujući, kako se sada čini, i nuklearnih izvora u okruženju).

Slično razmatranje se može učiniti u navedenim oblastima i za delatnosti projektovanja i konsaltinga. Savremeni energetske objekti najčešće su kombinacija energetike i vodoprivrede. Projekti očuvanja čovekove životne sredine su neizbežna komponenta svakog novog projekta i sve su složeniji i zahtevniji. Izdvajanje finansijskih sredstava za ekološke projekte je u stalnom porastu, pa je svrsishodno ekološke aktivnosti objediniti i ojačati.

Sa današnjom korporativnom strukturom, sistem Energoprojekt nespremno dočekuje očekivane ekspanzije u infrastrukturi (na pr. obnavljanju i izgradnji železnice u Srbiji), energetici i ekologiji, niti sa istom na adekvatan način može upravljati rizicima u poslovanju, koji su zbog tekuće svetske ekonomske krize još izraženiji nego ranije.

Nastanak i razvoj svetske ekonomske krize samo potvrđuju već usvojeno opredeljenje da se postojeće stanje menja, odnosno ide u pravcu integracija, o čemu su organi Energoprojekt Holding a.d. kao matične kompanije Sistema blagovremeno doneli više važnih odluka.

b) Redefinisanje korporativne strukture kroz integracije sadašnjih zavisnih društava

Ciljevi integracija treba da obezbede, pored navedenog u odlukama Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. (4. sednica od 3.11.2009. godine, tačka 3) i Upravnog odbora Energoprojekt Holding a.d. (7. sednice od 18.11.2009., tačka 2) kojima je postupak redefinisiranja korporativne strukture Sistema započet, i:

- unapređenje strateške pozicije sistema Energoprojekt
- da se održi i vrednuje sveobuhvatni integritet sistema Energoprojekt (poslovni, kadrovski, resursa, imovine, tržišta i delatnosti)

Integracije zavisnih društava u slučaju sistema Energoprojekt predstavljaju »združivanje interesa«, kojim će se efektivnije upotrebiti resursi dva ili više zavisnih društava, zbog zajedničkog postizanja individualnih ciljeva koji su povezani sa misijom svakog društva, matične kompanije Energoprojekt Holding a.d., odnosno Sistema u celini.

U današnjoj ekonomiji svaka kompanija, pa i ona sa strategijom usmerenom na nisku cenu proizvoda i najniži nivo profita, pre ili kasnije dobije konkurenciju koja nudi nižu cenu, uz manji profit, za isti proizvod. Stoga, u trenutnoj globalnoj ekonomiji, sve više prevladuje stav da bez obzira koliko je jaka neka kompanija, strategija koja se zasniva samo na takmičenju u ceni, sama po sebi ne obezbeđuje nužno održivu konkurentnu prednost, te se rešenje traži u integracijama.

Takve integracije u sistemu Energoprojekt se odnose na stvaranje novih zavisnih društava, koja će imati veću ekonomsku bezbednost i rezultate, u meri u kojoj bilo koje sadašnje pojedinačno zavisno društvo ne bi moglo da ih ostvari samo i time obezbediti sinergiju u poslovanju kao i koristi i sigurnost za zaposlene i akcionare.

- Vertikalna integracija

Vertikalna integracija podrazumeva integraciju saglasno proizvodnom lancu, odnosno krajnjem proizvodu (na primer put, hidroelektrana, zgrada i slično) i u slučaju sistema Energoprojekt, to bi bile integracije na relaciji projektant-izvođač, na primer Arhitektura a.d.-Visokogradnja a.d. ili Hidroinženjering a.d.-Niskogradnja a.d., odnosno Entel a.d. i Oprema a.d..

U slučaju sistema Energoprojekt vertikalna integracija je u suprotnosti sa usvojenim opredeljenjem (19. sednica Upravnog odbora Energoprojekt Holding a.d. od 22.05.2008., kada je usvojena studija konsultanta Roland Berger), da delatnosti projektovanja i konsaltinga odnosno izvodjenja i inženjeringa treba sprovoditi kroz odvojene pravne subjekte, zbog izbegavanja tzv konflikta interesa, tehnoloških, kadrovskih, razvojnih i drugih specifičnosti / razlika u ovim delatnostima i adekvatnog vođenja politike rizika sa nivoa Sistema.

S obzirom da je usmerena na specifičan proizvod, vertikalna integracija je troma i neelastična na tržišne turbulencije, a to je upravo aktuelno stanje izazvano nastankom i razvojem svetske ekonomske krize i zato, pored prethodno navedenog, vertikalna integracija ne treba da bude opredeljenje za integracije u sistemu Energoprojekt, u sadašnjem trenutku i nastupajućem srednjoročju, bilo da se radi o napred navedenim primerima pojedinačnih integracija ili o sveobuhvatnoj integraciji svih postojećih zavisnih društava u jedno pravno lice.

- Horizontalne integracije

Horizontalna integracija podrazumeva integraciju srodnih delatnosti, što bi u slučaju sistema Energoprojekt bile integracije na relaciji projektant-projektant i izvodjač-izvodjač, na primer Entel a.d.-Hidroinženjering a.d. ili Niskogradnja a.d.-Visokogradnja a.d.

Ovakve integracije podrazumevaju nameru da se ostvari sinergija, da se ojača tržišna moć i da se ostvari brz pristup stranim tržištima, uz sledeće ekonomske i druge poslovne motive:

1. Težnja da se postigne ekonomija obima združivanjem produktivnih sila i veći tržišni obuhvat novog entiteta u odnosu na pojedinačne;
2. Redukovanje troškova putem: eliminacije duplih filijala, ino preduzeća, zaključaka u inostranstvu, uspostavljanjem zajedničkog lanca snabdevanja, smanjenjem potrebe za angažovanjem podizvodjača, smanjenje troškova kamata na kredite, i sl;
3. Povećanje kreditnog i garantnog potencijala i jače bilanse;
4. Povećanje otpornosti na ciklične talase krize u srodnim delatnostima (niskogradnja-visokogradnja, termo-hidro);
5. Efikasnije i efektivnije učešće u ekonomijama koje se brzo razvijaju;
6. Smanjenje neophodnosti za unutrašnjim unakrsnim subvencionisanjem;
7. Povećanje ekonomske bezbednosti preduzeća uz očuvanje vrednosti kompanije, profitabilnosti i radnih mesta;
8. Horizontalno integrisane kompanije imaju veću sposobnost da uče i prihvate nove tehnologije.

Horizontalna integracija unutar sistema Energoprojekt je neophodna, kako bi se osigurao opstanak delatnosti Sistema u dinamičnom, veoma konkurentnom i sve nesigurnijem globalnom poslovnom okruženju koje diktira svetska ekonomska kriza, kao i ispunili navedeni i svi ostali ciljevi postavljeni odlukama Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. (4. sednica od 3.11.2009. godine, tačka 3) i Upravnog odbora Energoprojekt Holding a.d. (7.sednica od 18.11.2009. tačka 2), kojima je postupak redefinisanja korporativne strukture započet.

Zaključna razmatranja

Period od 1945. godine pa do približno sredine 1970-tih godina bio je epoha najmoćnijeg privrednog rasta nazvan i »slavnih trideset«- *les trente glorieuses* i trendove tog perioda sledio je i Energoprojekt. Osnovan 1951. godine, Energoprojekt je u periodu svog dinamičnog rasta imao prepoznatljive organizacione celine Projektovanje i Izgradnju, odnosno organizacionu formu koja je omogućavala najproduktivnije poslovanje kompanije u periodu rasta ekonomije, a posle krize i svetskog rata.

Trajanje savremene svetske ekonomske krize, dubina promena i rasplamsavanje složene borbe za formiranje novog političkog i ekonomskog poretka traže razumevanje privrednog razvoja u aktuelnom trenutku (razvoj novih tehnologija i ekonomija znanja, ulaganja u energetiku i infrastrukturu itd), predviđanje budućih promena i pravovremeno reagovanje na prilagodjavanju korporativne strukture. Ovo je od suštinske važnosti, pošto se troškovi menjanja strategije i korporativne strukture povećavaju kako potreba za promenom postaje očiglednija.

Zbog toga ne iznenađuje činjenica, da napred navedena analiza pokazuje, da su horizontalne integracije za sistem Energoprojekt sada najprikladnije redefinisavanje korporativne strukture, kao odgovor na aktuelnu svetsku ekonomsku krizu i krizu sinergije, a u očekivanju novog rasta svetske ekonomije posle izlaska iz trenutne recesije.

Započeti postupak redefinisavanja korporativne strukture, odnosno odgovarajuće integracije sadašnjih zavisnih društava u sistemu Energoprojekt, u skladu je sa odlukom Skupštine akcionara Energoprojekt Holding a.d. sa 31. sednice od 27.06.2007. i koristi studiju konsultanta Roland Berger uz odgovarajuće ažuriranje i prilagodjavanje aktuelnim potrebama uzrokovanim efektima svetske ekonomske krize (studija je inače radjena pre nastanka krize, pa stoga sada ne može biti direktno primenjivana u svim aspektima).

Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d. konstatuje da je projekat »Redefinisavanje korporativne strukture sistema Energoprojekt« započet na vreme, kao razvojna i suštinska antikrizna mera u aktuelnom trenutku i da dinamiku preostalih aktivnosti na njegovoj realizaciji treba uskladiti sa rešavanjem otvorenih pitanja u dosadašnjem postupku (prvenstveno procene vrednosti zavisnih društava radi utvrđivanja vrednosti srazmere zamena akcija za potrebe statusnih promena, kao i potencijalne prodaje državnog paketa akcija strateškom partneru). "

Po zaključenom razmatranju, imajući u vidu preostale aktivnosti na realizaciji projekta »Redefinisavanje korporativne strukture sistema Energoprojekt« i sagedano vreme za rešavanje otvorenih pitanja vezanih za procene vrednosti zavisnih društava radi utvrđivanja vrednosti srazmere zamene akcija i potencijalnu prodaju državnog paketa akcija strateškom partneru, kao i relevantne zakonske odredbe (posebno odredbe o sačinjavanju finansijskih izveštaja-zaključnih računa), na predlog Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. i Generalnog direktora, Upravni odbor Energoprojekt Holding a.d. doneo je sledeću

ODLUKU

Usvaja se revidovan dinamički plan projekta »Redefinisavanje korporativne strukture sistema Energoprojekt«, u prilogu.

Nalaže se Upravnim odborima zavisnih društava obuhvaćenih projektom "Redefinisanje korporativne strukture Sistema Energoprojekt" da u skladu sa revidovanim dinamičkim planom, po potrebi, izvrše odgovarajuće izmene ranije usvojenih odluka.

----- . -----

Navedene statusne promene se odnose na zavisna društva iz sistema Energoprojekt i iste ne uključuju Energoprojekt Holding a.d. kao matičnu kompaniju.

Tokom sprovođenja aktivnosti na projektu, do okončanja zakonom predviđenih postupaka, sadašnja zavisna društva će normalno obavljati svoje poslovne aktivnosti.

Saglasno usvojenoj dinamici, statusne promene zavisnih društava će otpočeti po donošenju odgovarajućih odluka na skupštinama akcionara zavisnih društava i planira se da postupak bude okončan do kraja 2010. godine.

Shodno članu 8. Pravilnika o sadržini i načinu izveštavanja javnih društava, Izveštaj o bitnim događajima biće objavljen u dnevnom listu koji se prodaje na celoj teritoriji Republike Srbije.

Energoprojekt Holding a.d.
Generalni direktor

Vladan Pirivatrić, dipl.ing.